Marcin Kibitlewski

14 stycznia 2025 r.

Toruń

Email: kibitlewski@crg.pl

Warsztaty dotyczące finansowania projektów przyrodniczych z funduszy UE

Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich
Rzeczpospolita Polska
Dofinansowane przez Unię Europejską
Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych

Zasady konstruowania projektów z zakresu ochrony przyrody

Fundusze Europejskie

Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita Polska

Dofinansowane przez Unię Europejską

Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych

Ogólne zasady przygotowania projektu

- wniosek wypełnij starannie
- pisz jasno i konkretnie
- wniosek to dla oceniającego jedyne źródło informacji o projekcie, napisz go tak, aby oceniający nie musiał się domyślać, co planujesz
- unikaj ogólnikowych stwierdzeń i nic niewnoszących dodatkowych informacji oraz - o ile nie jest to konieczne - powielania tych samych informacji w różnych częściach wniosku
- unikaj skrótów, żargonu oraz języka specjalistycznego czy terminologii technicznej, które nie będą zrozumiałe dla każdego odbiorcy lub uczestnika projektu

Etapy przygotowania wniosku o dofinansowanie:

Etap 1
Masz pomysł na projekt – określ cel główny, cele szczegółowe, oczekiwane efekty i metody/działań służące do ich osiągnięcia

Etap 2
Sprawdź możliwość finansowania pomysłu w ramach dostępnych programów

Etap 3
Sprawdź, czy ogłoszono nabór w danym programie na działania planowane do realizacji

Etap 4
Przeprowadź analizę dokumentacji aplikacyjnej (ogłoszenie o naborze, regulamin konkursu/naboru)

Etap 5
Złóż wniosek o dofinansowanie wraz z załącznikami

Etap 6
Twój wniosek zostanie oceniony przez instytucję Wdrażającą/organizującą nabór/konkurs

Etap 7
Twój projekt otrzyma dofinansowanie w przypadku pozytywnej oceny wniosku i dostępności alokacji

Etap 8
Podpiszesz umowę o dofinansowanie

Kwalifikowalność wydatków:

Wydatek jest kwalifikowalny jeśli spełnia **łącznie** następujące warunki:

- jest zgodny z przepisami prawa
- jest zgodny z umową o dofinansowanie projektu i Wytycznymi oraz innymi procedurami, do stosowania których beneficjent zobowiązał się w umowie o dofinansowanie projektu
- został faktycznie poniesiony w okresie wskazanym w umowie o dofinansowanie projektu
- **jest niezbędny** do realizacji celów projektu i został poniesiony w związku z realizacją projektu
- został dokonany w sposób przejrzysty, racjonalny i efektywny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów
- został należycie udokumentowany zgodnie z wymogami określonymi w Wytycznych
- został rozliczony we wniosku beneficjenta o płatność

Wskaźniki produktu i rezultatu

- **wskaźniki produktu** to bezpośrednie, materialne efekty realizacji projektu mierzone konkretnymi wielkościami. Wskaźniki produktu są związane **wyłącznie z okresem realizacji projektu**, mogą więc być podawane wyłącznie za lata, w których projekt jest realizowany – muszą być zatem zgodne z terminami realizacji projektu

- **wskaźniki rezultatu** to efekty projektu, które pojawiają się w wyniku zrealizowania zakresu rzeczowego inwestycji. Wskaźniki te mogą być przedstawione za okres nie wcześniejszy niż wskaźniki produktu, bowiem zawsze są ich wynikiem. Wskaźniki rezultatu powinny być osiągnięte na moment zakończenia realizacji projektu lub **najpóźniej w okresie 12 miesięcy** od zakończenia realizacji projektu

Analiza występowania pomocy publicznej / pomocy de minimis w projekcie

Zgodnie z przepisem artykułu 107 ustępu 1 TFUE, wsparcie finansowe dla podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą stanowi pomoc publiczną, jeżeli jednocześnie spełnione są następujące warunki:

- udzielane jest ono z budżetu państwa lub z innych środków publicznych
- przedsiębiorstwo uzyskuje przysporzenie na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku
- ma charakter selektywny (uprzywilejowuje określone przedsiębiorstwo lub przedsiębiorstwa albo produkcję określonych towarów)
- grozi zakłóceniem lub zakłóca konkurencję oraz wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi UE

Uproszczone metody rozliczania wydatków (1)

- **stawka ryczałtowa** – stanowi określony procent jednej lub kilku kategorii kosztów, przez co następuje uzależnienie wysokości kosztów liczonych stawką ryczałtową od wartości innych wydatków projektu. Zazwyczaj są stosowane do **wyznaczania wysokości kosztów pośrednich** w projekcie

- **stawka jednostkowa** – to kwota wypłacana Beneficjentowi za wykonanie zdefiniowanych wcześniej w projekcie konkretnych produktów lub rezultatów. Rozliczenie następuje poprzez **przemnożenie liczby faktycznie zrealizowanych produktów lub rezultatów przez przyjętą stawkę**. Stawki jednostkowe najczęściej znajdują zastosowanie w projektach **szkoleniowych,** gdzie mogą dotyczyć np. przeszkolenia jednej osoby z obsługi programu komputerowego lub zrealizowania kursu języka angielskiego dla osoby niepracującej

Uproszczone metody rozliczania wydatków (2)

- **kwota ryczałtowa** – jest to określona w umowie o dofinansowanie kwota za wykonanie konkretnego zadania w projekcie. Ustalana jest najczęściej w oparciu o przygotowany przez Wnioskodawcę projekt szczegółowego **budżetu projektu**, który następnie jest uzgadniany/zatwierdzany na etapie oceny projektu. Kwota ryczałtowa obejmuje wszystkie wydatki niezbędne do realizacji objętego nią zadania, które mieszczą się w katalogu kosztów kwalifikowalnych i zostały wykazane w zatwierdzonym w budżecie projektu

Koszty pośrednie (1)

- koszty pośrednie to koszty niezbędne do realizacji projektu, których **nie można** bezpośrednio przypisać do głównego celu projektu
- koszty pośrednie traktowane są jak wydatki faktycznie poniesione. Nie ma obowiązku gromadzenia faktur i innych dokumentów księgowych o równoważnej wartości dowodowej na potwierdzenie poniesienia wydatku w ramach projektu
- rozliczenie kosztów pośrednich następuje według określonej stawki ryczałtowej w oparciu o przedstawiane do rozliczenia kwalifikowalne koszty będące podstawą rozliczenia stawek (na wysokość wydatków rozliczanych stawką ryczałtową mają wpływ również wszelkiego rodzaju pomniejszenia, np. korekty finansowe)
- jeśli całkowita wartość projektu **nie przekracza 200 000 EUR**, uwzględnienie kosztów pośrednich w budżecie **jest obligatoryjne**

Koszty pośrednie (2)

Kosztami pośrednimi są m.in.:

- koszty koordynatora projektu oraz innego personelu zaangażowanego w zarządzanie, rozliczanie, monitorowanie projektu lub prowadzenie innych działań administracyjnych w projekcie, w szczególności koszty wynagrodzenia tych osób, ich delegacji służbowych i szkoleń
- koszty zarządu (wynagrodzenia osób uprawnionych do reprezentowania jednostki, których zakresy czynności nie są przypisane wyłącznie do projektu, np. kierownika jednostki)
- koszty personelu obsługowego (obsługa kadrowa, finansowa, administracyjna, sekretariat, kancelaria, obsługa prawna, w tym dotycząca zamówień) na potrzeby funkcjonowania jednostki
- koszty obsługi księgowej, utrzymania powierzchni biurowych (czynsz, najem, opłaty administracyjne)

Koszty pośrednie (3)

- wydatki związane z otworzeniem lub prowadzeniem wyodrębnionego na rzecz projektu subkonta na rachunku płatniczym lub odrębnego rachunku płatniczego
- opłaty za energię elektryczną, cieplną, gazową i wodę, opłaty przesyłowe, opłaty za odprowadzanie ścieków, opłaty za wywóz odpadów komunalnych, koszty usług pocztowych, telefonicznych, internetowych, kurierskich
- koszty materiałów biurowych i artykułów piśmienniczych
- koszty ochrony
- koszty sprzątania pomieszczeń, w tym środków czystości, dezynsekcji, dezynfekcji, deratyzacji tych pomieszczeń
- opłaty pobierane od dokonywanych transakcji płatniczych (krajowych lub zagranicznych)

Mechanizmy finansowania projektów i przedsięwzięć – zaliczka, refundacja

- zaliczka to środki otrzymane przez podmiot przed poniesieniem wydatków lub kosztów uzyskania przychodów w trakcie realizowanego projektu
- otrzymanie środków pieniężnych następuje po podpisaniu umowy o dofinansowanie i ustanowieniu zabezpieczenia - należy złożyć wniosek o przekazanie środków w formie zaliczki – **wniosek o zaliczkę**
- refundacja to zwrot środków wcześniej wydatkowanych w ramach projektu unijnego. W odróżnieniu od płatności zaliczkowych, refundacja (części lub całości wydatków) następuje, gdy wydatki ponoszone są w trakcie realizacji projektu ze środków własnych beneficjenta, a dopiero później, po wykazaniu poniesionych wydatków, są one zwracane, czyli refundowane

Zasady uzyskania i rozliczenia zaliczki

- otrzymana zaliczka powinna być przeznaczona na sfinansowanie zaplanowanych we wniosku wydatków kwalifikowanych
- zaliczkę należy rozliczyć w terminie wskazanym w umowie o dofinansowanie np. **do 6 miesięcy** od dnia jej otrzymania
- zaliczka może być wypłacona **w transzach**, do wysokości określonej w Harmonogramie płatności, na podstawie złożonych przez Beneficjenta i zatwierdzonych wniosków o płatność
- kolejna transza zaliczki może zostać wypłacona **po rozliczeniu** określonego w umowie o dofinansowanie procentu dotychczas przekazanej zaliczki
- dokumenty wykazywane przy rozliczeniu zaliczki muszą być opłacone zgodnie z montażem finansowym wskazanym we wniosku o dofinansowanie, tzn. z zachowaniem udziału dofinansowania oraz wkładu własnego beneficjenta w wydatkach kwalifikowanych

Ocena formalna:

- rozpoczyna się pierwszego dnia następującego **po dniu zamknięciu naboru** i kończy się zatwierdzeniem wyniku oceny formalnej dla wszystkich wniosków o dofinansowanie projektów, złożonych w naborze

W wyniku **oceny formalnej** Twój wniosek o dofinansowanie może zostać:

A. **oceniony pozytywnie** w ramach tego etapu i skierowany do kolejnego etapu oceny – w przypadku spełnienia wszystkich kryteriów dla etapu oceny formalnej albo
B. **wezwany do uzupełnienia** lub poprawy w zakresie spełnienia kryteriów dla etapu oceny formalnej – w przypadku stwierdzenia braków w zakresie kryteriów możliwych do poprawy lub uzupełnienia, stwierdzenia omyłki pisarskiej lub rachunkowej, albo
C. **oceniony negatywnie** w ramach tego etapu w przypadku niespełnienia któregokolwiek z kryteriów formalnych

Ocena merytoryczna:

- rozpoczyna się pierwszego dnia po zakończeniu etapu oceny formalnej dla wszystkich wniosków podlegających ocenie w ramach danego etapu i kończy się zatwierdzeniem wyniku oceny merytorycznej dla wszystkich wniosków o dofinansowanie projektów

- dokonywana jest przez dwóch członków KOP (zgodnie z zasadą „dwóch par oczu”). Każdy z członków KOP dokonuje oceny indywidualnie i wypełnia osobną Kartę oceny a następnie zamieszcza ją w aplikacji WOD2021 w systemie CST2021

Uzupełnienie i poprawa wniosków o dofinansowanie

- możesz uzupełnić lub poprawić wniosek o dofinansowanie projektu **w zakresie określonym w wezwaniu**
- wezwanie do uzupełnienia lub poprawienia wniosku przekazywane jest wnioskodawcy drogą elektroniczną na adres elektronicznej skrzynki podawczej ePUAP wskazanej we wniosku o dofinansowanie. Wraz z wysłaniem wezwania, w systemie CST2021 w aplikacji WOD2021 na konto wnioskodawcy zostanie przekazane powiadomienie o konieczności poprawy/uzupełnienia wniosku o dofinansowanie
- w wezwaniu do uzupełnienia lub poprawienia wniosku zostanie wyznaczony termin na poprawę/uzupełnienie, adekwatny do zakresu uzupełnień lub poprawek wskazanych w wezwaniu

Warunki zawarcia umowy

Umowa o dofinansowanie projektu może zostać zawarta, jeżeli:

- spełniłeś warunki umożliwiające udzielenie wsparcia
- złożyłeś dokumenty wskazane w Regulaminie wyboru projektów
- będą dostępne środki
- podpisanie Umowy / podjęcie Uchwały /zawarcie Porozumienia następuje po przedłożeniu przez Wnioskodawcę brakujących dokumentów
- zawarcie umowy o dofinansowanie **może zostać poprzedzone kontrolą**

Kryteria wyboru projektów

Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich
Rzeczpospolita Polska
Dofinansowane przez Unię Europejską
Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych

Kryteria formalne

- poprawność złożenia wniosku
- wykluczenia przedmiotowe i podmiotowe
- klauzula antydyskryminacyjna (dotyczy jst)
- miejsce realizacji projektu
- gotowość techniczna projektu do realizacji
- okres realizacji projektu

Kryteria merytoryczne ogólne (1)

- kwalifikowalność wnioskodawcy/partnerów
- prawidłowość wyboru partnerów uczestniczących/realizujących projekt
- projekt jest zgodny z typami projektów przewidzianymi do wsparcia w ramach działania
- prawidłowość określenia wkładu własnego
- zgodność z prawem pomocy publicznej/pomocy de minimis
- zgodność projektu z zasadą zrównoważonego rozwoju
- odporność infrastruktury na zmiany klimatu
- zgodność projektu z wymaganiami prawa ochrony środowiska
- wskaźniki realizacji celów projektu

Kryteria merytoryczne ogólne (2)

- wykonalność techniczna, technologiczna i instytucjonalna projektu
- wykonalność finansowa i ekonomiczna projektu
- kwalifikowalność wydatków
- projekt jest zgodny z zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami
- projekt jest zgodny z Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej
- projekt jest zgodny z Konwencją o Prawach Osób Niepełnosprawnych
- projekt jest zgodny z zasadą równości kobiet i mężczyzn

Kryteria merytoryczne szczegółowe

- zgodność ze standardami kształtowania ładu przestrzennego w województwie
- zgodność z Priorytetowymi Ramami Działań dla sieci Natura 2000 w Polsce dla Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2021-2027
- kanalizacja ruchu turystycznego – ochrona środowiska naturalnego
- opinia organu odpowiedzialnego za zarządzanie obszarem chronionym
- realizacja projektu na obszarach Natura 2000
- zwalczanie inwazyjnych gatunków obcych
- znaczenie projektu dla potrzeb ochrony przyrody

Kryteria merytoryczne punktowe

- wpływ projektu na realizację działań ochronnych wskazanych w dokumentach zarządczych dla danego gatunku/siedliska
- ochrona siedlisk i gatunków – lokalizacja zadania
- działania informacyjno-edukacyjne

Centralny System Teleinformatyczny (CST) i alternatywne systemy

Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich
Rzeczpospolita Polska
Dofinansowane przez Unię Europejską
Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych

Aplikacje wchodzące w skład systemu teleinformatycznego CST2021

Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich
Rzeczpospolita Polska
Dofinansowane przez Unię Europejską
Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych

Generator wniosków WOD2021

umożliwia:

- przygotowanie wzoru wniosku o dofinansowanie
- zarządzanie naborem
- przygotowanie i złożenie wniosku o dofinansowanie
- zarejestrowanie przebiegu oceny wniosku
- automatyczne przekazanie danych zawartych we wniosku do SL2021
- korektę wniosku o dofinansowanie

Aplikacja SL2021

zapewnia wystandaryzowane formularze:

- wniosków o płatność
- harmonogramów płatności
- przechowujące wybrane informacje o zamówieniach publicznych i kontraktach powiązanych z projektem

Aplikacja BK2021

- internetowa baza ofert z ogłoszeniami beneficjentów, która wspiera realizację zasady konkurencyjności
- konieczność publikowania ogłoszeń przy wartości powyżej 50 tys zł netto
- nie stosuje się m.in. do zamówień, do których zastosowanie ma ustawa Prawo zamówień publicznych
- ustawę stosuje się do zamówień, których wartość jest równa lub przekracza kwotę 130 000 zł
- w przypadku podmiotów stosujących ustawę Pzp zasada konkurencyjności będzie miała zastosowanie wyłącznie do zamówień w przedziale wartości 50 000 zł – 129 999 zł

Pozostałe aplikacje CST2021

- aplikacja e-Kontrole
- aplikacja SR2021
- aplikacja SKANER
- aplikacja Kontrole krzyżowe
- aplikacja SOWA EFS
- aplikacja SM EFS

Inne aplikacje służące do aplikowania

- aplikacja MEWA - mazowieckie
- aplikacja IGA - małopolskie
- aplikacjaLSI2021+ - wielkopolskie
- aplikacja LSI2021 - śląskie
- PW2021 - opolskie
- aplikacje LSI - projekty realizowane przez PARP, NCBiR, BGK (kredyt ekologiczny, kredyt technologiczny)

Zasady udzielania wsparcia w ramach działania 2.15 Zwiększenie potencjału przyrodniczego w regionie

Fundusze Europejskie

Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita Polska

Dofinansowane przez Unię Europejską

Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych

Podstawowe zasady dotyczące naborów (1)

Typ projektu: **Działania z zakresu ochrony siedlisk i gatunków**

- termin naboru projektu: **18.12.2024r. - 17.02.2025r.**
- kwota dofinansowania: **20 544 980,43 PLN**
- typ naboru: **konkurencyjny**

Podstawowe zasady dotyczące naborów (2)

Typ projektu: **Ochrona rezerwatu Biosfery Bory Tucholskie**

- termin naboru projektu: **9.01.2025r. - 18.02.2025r.**
- kwota dofinansowania: **7 261 962,50 PLN**
- typ naboru: **konkurencyjny**

Podstawowe zasady dotyczące naborów (3)

Typ projektu: **Ośrodki edukacji ekologicznej**

- termin naboru projektu: **7.02.2025r. - 8.04.2025r.**
- kwota dofinansowania: **7 033 003,98 PLN**
- typ naboru: **konkurencyjny**

Podstawowe zasady dotyczące naborów (4)

Typ projektu: **Plany ochrony parków krajobrazowych województwa**

- termin naboru projektu: **7.05.2025r. - 6.06.2025r.**
- kwota dofinansowania: **18 804 720,00 PLN**
- typ naboru: **niekonkurencyjny**
  Typ Wnioskodawcy (szczegółowy): Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Departament Środowiska
  projekt: Wzmocnienie potencjału systemu ochrony przyrody na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, poprzez wykonanie inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej oraz kulturowej na terenie parków krajobrazowych województwa kujawsko-pomorskiego wraz z opracowaniem projektów planów ochrony parków krajobrazowych

Zasady dotyczące naboru FEKP.02.15-IZ.00-170/24 (1)

Typ projektu: **Działania z zakresu ochrony siedlisk i gatunków**

- koszty pośrednie - stawka ryczałtowa: **5% bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych** projektu
- środki EFRR na poziomie projektu: 85%
- maksymalny poziom środków budżetu państwa na poziomie projektu: 1**0%**
- minimalny wkład własny beneficjenta - w przypadku organizacji pozarządowych: **5%**
- minimalny wkład własny beneficjenta - w przypadku pozostałych wnioskodawców: **15%**
- maksymalny dopuszczalny poziom dofinansowania projektu: **95%**

Zasady dotyczące naboru FEKP.02.15-IZ.00-170/24 (2)

- Środki EFRR nie mogą stanowić więcej niż **85%** wydatków kwalifikowalnych projektu.
- Wkład budżetu państwa w ramach projektu wnioskodawca powinien obliczyć zgodnie z następującym wzorem: (**środki EFRR / 85%) x 10% budżetu państwa**.
- Kwotę budżetu państwa należy zaokrąglać w dół (do drugiego miejsca po przecinku, niezależnie od występujących dalej wartości).
- W przypadku projektów objętych regułami pomocy publicznej środki budżetu państwa nie mogą powodować przekroczenia intensywności pomocy publicznej wynikającej z przepisów o pomocy publicznej.

Wnioskodawcy

- Jednostki samorządu terytorialnego
- PGL Lasy Państwowe
- Organy administracji rządowej
- Państwowe jednostki organizacyjne
- Państwowe osoby prawne
- Organizacje pozarządowe
- Uczelnie
- Spółki prawa handlowego z większościowym udziałem jednostek samorządu terytorialnego

Typy projektów i warunki dofinansowania (1)

- przedsięwzięcia zwiększające potencjał przyrodniczy regionu poprzez działania bezpośrednio związane z ochroną siedlisk i gatunków,
- przedsięwzięcia związane z ochroną ex situ w ogrodach botanicznych i zoologicznych,
- projekty w zakresie zwalczania inwazyjnych gatunków obcych,
- działania rozwijające infrastrukturę związaną z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo (na obszarach chronionych w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody),
- działania informacyjno-edukacyjne, podnoszące świadomość mieszkańców w zakresie właściwych zachowań społecznych w odniesieniu do dziedzictwa przyrodniczego i walorów krajobrazowych regionu (jako element projektów 1-4)

Typy projektów i warunki dofinansowania (2)

- inwestycje, które nie przyczyniają się do ochrony, odnowy oraz zrównoważonego użytkowania obszarów chronionych, jak np. parkingi czy też drogi dojazdowe, **nie będą** kwalifikowalne

Praca warsztatowa z grupą w zakresie wybranych elementów wniosku o dofinansowanie

Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich
Rzeczpospolita Polska
Dofinansowane przez Unię Europejską
Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych

Analiza załączników do wniosku o dofinansowanie

Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich
Rzeczpospolita Polska
Dofinansowane przez Unię Europejską
Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych

Załączniki do wniosku (1)

- wszystkie załączniki (za wyjątkiem tych w formacie xls, xlsx) powinny zostać podpisane certyfikowanym podpisem elektronicznym przez Wnioskodawcę lub osobę upoważnioną do reprezentowania Wnioskodawcy. W przypadku dokumentów niewytworzonych przez Wnioskodawcę, opatrzenie ich certyfikowanym podpisem elektronicznym będzie równoznaczne z potwierdzeniem ich za zgodność z oryginałem

- w przypadku, gdy złożony załącznik nie zostanie podpisany certyfikowanym podpisem elektronicznym, uznaje się go za niezłożony

- ponadto załączniki przekazane w inny sposób niż za pośrednictwem aplikacji WOD2021 (np. za pośrednictwem ePUAP-u) będą traktowane jako nieprzedłożone

Załączniki do wniosku (2)

- w aplikacji WOD2021 można załączyć pliki w rozmiarze do 25 MB. Jeżeli wielkość pliku przekroczy 25 MB, należy go podzielić i dodać kolejną część w ramach załącznika „Inny dokument przedkładany przez wnioskodawcę” lub skompresować

- każdy załączony plik musi mieć nazwę, a także numer zgodny z kolejnością i numeracją załączników we wniosku o dofinansowanie projektu

Wymagane załączniki (1)

- studium wykonalności/ plan inwestycji
- arkusze obliczeniowe do studium wykonalności/ planu inwestycji
- formularz w zakresie oceny oddziaływania na środowisko z uwzględnieniem zasady „nie czyń poważnej szkody” (zasady DNSH)
- decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach
- zaświadczenie organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000
- zezwolenie na inwestycję
- oświadczenie o prawie do dysponowania nieruchomością na cele projektu oraz zestawienie wszystkich opracowań składających się na dokumentację techniczną
- dokumenty potwierdzające sytuację finansową wnioskodawcy

Wymagane załączniki (2)

- oświadczenie o przestrzeganiu przepisów prawa dla projektu rozpoczętego przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie
- oświadczenie o kwalifikowalności podatku VAT
- porozumienie/ umowa o partnerstwie
- oświadczenie dotyczące wyboru partnera/-ów realizujących projekt
- opinia ws. zgodności ze standardami w zakresie kształtowania ładu przestrzennego w województwie kujawsko-pomorskim
- pozytywna opinia organu odpowiedzialnego za zarządzanie obszarem chronionym pod kątem zasadności jego realizacji, zgodności z celami ochrony danego obszaru oraz w celu wykluczenia realizacji projektów mogących powodować negatywne skutki dla środowiska przyrodniczego, powielających się lub kolidujących ze sobą (jeśli dotyczy)

Zasady promocji projektów i wykaz pomniejszeń

Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita Polska

Dofinansowane przez Unię Europejską

Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych

Najistotniejsze dokumenty

- podręcznik wnioskodawcy i beneficjenta Funduszy Europejskich na lata 2021-2027 w zakresie informacji i promocji
- wykaz pomniejszeń dofinansowania w zakresie obowiązków komunikacyjnych beneficjentów
- księga Tożsamości Wizualnej marki Fundusze Europejskie 2021–2027
- strategia komunikacji Funduszy Europejskich na lata 2021-2027

Obowiązki beneficjenta

- oznaczenie dokumentów, publikacji
- oznaczenie produktów / sprzętu / aparatury - naklejki
- oznaczenie miejsca realizacji projektu - tablica (powyżej 500 tys euro) lub plakat (poniżej 500 tys euro) w zależności od wartości całkowitych wydatków
- informacja na stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych

Tablice - przykład

Plakat - przykład

Naklejka - przykład

Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich
Rzeczpospolita Polska
Dofinansowane przez Unię Europejską
Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych

Strona internetowa i media społecznościowe

- tytuł projektu lub jego skrócona nazwa (maksymalnie 150 znaków)
- podkreślenie faktu otrzymania wsparcia finansowego z Unii Europejskiej czyli: znak Funduszy Europejskich, znak barw Rzeczypospolitej Polskiej i znak Unii Europejskiej
- zadania, działania, które będą realizowane w projekcie (opis, co zostanie zrobione, zakupione)
- grupy docelowe (do kogo skierowany jest projekt, kto z niego skorzysta)
- cel lub cele projektu
- efekty, rezultaty projektu (jeśli opis zadań, działań nie zawiera opisu efektów, rezultatów)
- wartość projektu (całkowity koszt projektu)
- wysokość wkładu Funduszy Europejskich
- hasztagi: #FunduszeUE lub #FunduszeEuropejskie

Najważniejsze zmiany

- na produktach, sprzęcie, pojazdach, aparaturze powstałych lub zakupionych w projekcie, konieczność umieszczenia trwałych naklejek
- obniżenie kwoty dla której istnieje konieczność umieszczenia tablicy informacyjnej
- obligatoryjne umieszczenie opisu projektu w mediach społecznościowych
- jeżeli projekt ma znaczenie strategiczne lub jego całkowity koszt przekracza 10 mln euro, należy zorganizować wydarzenie lub działanie informacyjno-promocyjne
- pomniejszenia dofinansowania za brak stosowania działań promocyjnych

Wykaz pomniejszeń dofinansowania

- brak opisu projektu na oficjalnej stronie internetowej Beneficjenta, jeśli ją posiada lub brak w umieszczonym opisie informacji o fakcie otrzymania wsparcia (0,5%)
- brak opisu projektu na stronach mediów społecznościowych Beneficjenta lub brak w umieszczonym opisie informacji o fakcie otrzymania wsparcia (0,5%)
- nie umieszczenie znaku Funduszy Europejskich, znaku barw Rzeczypospolitej Polskiej i znaku Unii Europejskiej w którymkolwiek działaniu, dokumencie, materiale (0,25%)
- nie umieszczenie tablicy, przynajmniej jednego plakatu lub elektronicznego wyświetlacza (0,5%), umieszczenie tablicy informacyjnej niezgodnie z wzorem określonym w załączniku do Umowy, umieszczenie tablicy informacyjnej w miejscu niewidocznym lub mało widocznym dla społeczeństwa (0,25%)

Kryteria horyzontalne

- kryteria równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami
- kryteria równości kobiet i mężczyzn
- kryteria zrównoważonego rozwoju i DNSH
- zgodność z Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej
- zgodność z Konwencją o Prawach Osób Niepełnosprawnych

Zasada równości szans i niedyskryminacji (1)

- wdrożenie działań umożliwiających wszystkim osobom **sprawiedliwe i pełne uczestnictwo we wszystkich dziedzinach życia**, bez względu na ich płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną
- realizacja zasady równości szans i niedyskryminacji oznacza, że wszystkie osoby **w równym stopniu mogą korzystać** z produktów i usług, które powstaną dzięki Programowi

Zasada równości szans i niedyskryminacji (2)

Czy z produktów i usług, które powstaną w ramach projektu, będą korzystać ludzie?

Kto dokładnie będzie z nich korzystał? Do jakich grup społecznych należą te osoby?

Na jakie trudności i bariery mogą napotykać te osoby podczas korzystania z produktów i usług projektu?

Jakie rozwiązania można wprowadzić, aby zapewnić pełny dostęp do produktów i usług projektu?

Zasada równości szans i niedyskryminacji (3)

Przykładowe rozwiązania i działania wspierające realizację zasady równości szans i niedyskryminacji **w ramach zarządzania personelem projektu**:

- wypracowanie oraz wdrożenie procedur przeciwdziałania dyskryminacji i mobbingowi w miejscu pracy
- wypracowanie i wdrożenie w miejscu pracy rozwiązań w zakresie work-life balance
- przeszkolenie wszystkich zatrudnionych osób w zakresie przeciwdziałania dyskryminacji i mobbingowi w miejscu pracy
- przeprowadzenie audytu w miejscu pracy pod kątem równego traktowania w miejscu pracy
- uwzględnienie w ramach szkoleń BHP zagadnień dotyczących równego traktowania w miejscu pracy

Zasada równości kobiet i mężczyzn (1)

- wdrożenie działań mających na celu osiągnięcie stanu, w którym kobietom i mężczyznom przypisuje się **taką samą wartość społeczną, równe prawa i równe obowiązki**. To również stan, w którym kobiety i mężczyźni mają równy dostęp do korzystania z zasobów. Zasada ta ma gwarantować możliwość wyboru drogi życiowej bez ograniczeń wynikających ze stereotypów płci

- projekt można uznać za **neutralny wobec zasady równości kobiet i mężczyzn**, jeśli z produktów i usług wypracowanych w projekcie **nie będą korzystać** ludzie

Zasada równości kobiet i mężczyzn (2)

Ogólne rekomendacje dla wnioskodawców i beneficjentów:

- weryfikacja, czy w projekcie będzie występować grupa bezpośrednich lub pośrednich użytkowniczek i użytkowników produktów bądź usług
- analiza grupy bezpośrednich lub pośrednich użytkowniczek i użytkowników pod kątem struktury płci. Wskazanie ewentualnych nierówności związanych z płcią. Jeżeli projekt rozlicza wydatki personalne, to opis ten powinien dotyczyć także struktury zatrudnienia wnioskodawcy
- określenie specyficznych potrzeb kobiet i mężczyzn, jakie wynikają ze zidentyfikowanych barier

Zasada równości kobiet i mężczyzn (3)

- zaplanowanie działań, które przyczynią się do wyrównania szans płci będącej w gorszym położeniu. Jeśli w projekcie zdiagnozowano konkretne nierówności, działania te powinny być ukierunkowane na ich eliminację – przykładowo – przez zaspokojenie potrzeb płci niedoreprezentowanej

- uwzględnienie w projekcie wydatków zapewniających realizację działań o charakterze równościowym (na przykład szkoleń równościowych, kampanii informacyjnych, opieki nad dzieckiem w trakcie szkoleń). Jeżeli działania te są realizowane bezkosztowo – wyjaśnienie, jak zostanie zapewnione ich wdrożenie

Zasada równości kobiet i mężczyzn (4)

- opisanie we wniosku o dofinansowanie **ustaleń przeprowadzonej analizy** sytuacji kobiet i mężczyzn oraz działań, które służą eliminacji barier lub – jeżeli nie określono nierówności – wspieraniu istniejącej równowagi między kobietami i mężczyznami

- jeżeli projekt ma charakter neutralny, **konieczne jest uzasadnienie**, dlaczego projekt nie jest w stanie zrealizować żadnych działań na rzecz równości kobiet i mężczyzn. Projekt neutralny to taki, którego produkty i usługi nie są związane z użytkowniczkami i użytkownikami projektu, oraz taki, który nie przewiduje rozliczenia wydatków personalnych

Przykłady błędnych opisów (1)

- „Projekt jest zgodny z zasadą równości kobiet i mężczyzn, ponieważ jego produkty będą powszechnie dostępne, tak samo dla mężczyzn, jak i dla kobiet. Nikogo nie będziemy dyskryminować”

  Przedstawiony opis jest **zbyt ogólny**, brakuje tutaj danych dotyczących grupy użytkowniczek i użytkowników oraz zidentyfikowanych potrzeb lub barier w zakresie dostępu do produktów bądź usług projektowych.

Przykłady błędnych opisów (2)

- „Projekt jest zgodny z zasadą równości kobiet i mężczyzn. Zostanie zapewniony równy udział kobiet i mężczyzn”

- zgodność z zasadą **nie zawsze oznacza równy udział** kobiet i mężczyzn. Takie sformułowanie wymaga szerszego uzasadnienia, w tym odniesienia się do statystyk czy przeprowadzonych analiz. Udział powinien być adekwatny do proporcji płci w grupie potencjalnych użytkowniczek i użytkowników lub zwiększający udział płci niedoreprezentowanej (jeśli jest to uzasadnione specyfiką projektu)

Karta Praw Podstawowych (1)

W celu zapewnienia zgodności projektu z poszczególnymi postanowieniami Karty praw podstawowych beneficjenci mają możliwość zastosowania w podpisywanych z wykonawcami i podwykonawcami umowach **klauzul społecznych**, które uwzględniają aspekty społeczne. Klauzule te są uregulowane między innymi w artykułach 94-96 Ustawy z dnia 11 września 2019 roku Prawo zamówień publicznych.

Karta Praw Podstawowych (2)

Aby zmniejszyć ryzyko dyskryminacji, pracodawcy mogą wdrażać różne rozwiązania zapobiegające takiemu ryzyku i zwiększające inkluzywność miejsca pracy.

Na rozwiązania te składają się między innymi: procedury przeciwdziałania dyskryminacji i mobbingowi w miejscu pracy, szkolenia antydyskryminacyjne i antymobbingowe dla zatrudnionych osób, powoływanie osób zaufanych do zgłaszania przypadków dyskryminacji.

Społeczne zamówienia publiczne

Oznaczają zamówienia, w ramach których bierze się pod uwagę, co najmniej jeden z następujących aspektów społecznych:

- promocja godnej pracy
- poszanowanie praw człowieka i prawa pracy
- wsparcie społecznego włączania (w tym osób z niepełnosprawnościami)
- promocja równych szans oraz standardów dostępności
- włączanie zrównoważonych kryteriów wraz z uwzględnieniem kwestii uczciwego i etycznego handlu
- szersze dobrowolne przestrzeganie zasad społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR, ang. corporate social responsibility)

Ochrona danych osobowych

- wskazanie posiadania procedury w zakresie ochrony danych osobowych
- wskazanie wdrożonych środków technicznych i organizacyjnych zapewniających bezpieczeństwo danych osobowych (na przykład polityka bezpieczeństwa IT, procedury szyfrowania danych, polityka zarządzania hasłami)
- wskazanie posiadania umów powierzenia przetwarzania danych z podmiotami zewnętrznymi
- wskazanie posiadania procedury zgłaszania i zarządzania naruszeniami ochrony danych osobowych
- zaplanowanie w projekcie przeprowadzenia audytu cyberbezpieczeństwa

Przykłady klauzul społecznych (1)

Przykład klauzuli społecznej **dotyczącej warunków pracy** (artykuł 94 Prawa zamówień publicznych): „Wykonawca zobowiązuje się, że wszystkie osoby wykonujące pracę przy realizacji niniejszego zamówienia na podstawie umowy o pracę będą otrzymywały wynagrodzenie nie niższe niż minimalne wynagrodzenie za pracę (określone na podstawie przepisów prawa pracy) oraz będą miały zapewnione odpowiednie warunki pracy zgodne z przepisami BHP.”

Przykłady klauzul społecznych (2)

Przykład klauzuli społecznej **dotyczącej zatrudniania osób z grup wykluczonych społecznie** (artykuł 95 Prawa zamówień publicznych): „Wykonawca zobowiązuje się, że przy realizacji niniejszego zamówienia co najmniej X% (na przykład 10%) osób zatrudnionych do realizacji zamówienia będą stanowiły osoby należące do grup wykluczonych społecznie, w szczególności będą to osoby bezrobotne, osoby z niepełnosprawnościami, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym (na przykład wychodzące z systemu pieczy zastępczej lub osoby opuszczające zakłady karne).”

Przykłady klauzul społecznych (3)

Przykład klauzuli społecznej dotyczącej **promocji równości** (artykuł 96 Prawa zamówień publicznych): „Wykonawca zobowiązuje się do wdrożenia polityki równego traktowania i zakazu dyskryminacji w zatrudnieniu, w szczególności do stosowania zasady równości płci i równości wynagrodzeń za pracę tej samej wartości. Wykonawca zobowiązuje się również do stosowania zasad niedyskryminacji ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, orientację seksualną, tożsamość płciową, rasę, narodowość, pochodzenie etniczne oraz religię.”

Przykłady klauzul społecznych (4)

Przykład klauzuli społecznej dotyczącej **warunków pracy szanujących godność zatrudnionych osób**: „Wykonawca zapewnia, że wszystkie osoby zatrudnione do realizacji zamówienia będą pracować w warunkach szanujących ich godność, zdrowie oraz bezpieczeństwo, zgodnie z normami BHP. W przypadku wykrycia naruszeń tych standardów wykonawca będzie zobowiązany do natychmiastowego ich usunięcia pod rygorem nałożenia kary umownej.”

Przykłady klauzul społecznych (5)

Przykład klauzuli społecznej dotyczącej **zatrudniania na podstawie umowy o pracę**:
„Zamawiający wymaga, aby wszystkie osoby wykonujące czynności bezpośrednio związane z realizacją przedmiotu zamówienia, które polegają na świadczeniu pracy określonej w artykule 22 §1 Kodeksu pracy, były zatrudnione przez Wykonawcę na podstawie umowy o pracę.”

Przykłady rozwiązań (1)

Przykłady rozwiązań i wymagań w celu zapewnienia zgodności projektu z artykułem 7 **Poszanowanie życia prywatnego i rodzinnego**:

- **ograniczenie godzin pracy** – prace budowlane są prowadzone od siódmej do dziewiętnastej. W sytuacjach awaryjnych, wymagających przedłużenia godzin pracy, jest uzyskiwana zgoda lokalnych władz i są stosowane środki ochrony osób mieszkających
- **konsultacje z mieszkankami i mieszkańcami** – przed rozpoczęciem prac są organizowane spotkania z mieszkankami i mieszkańcami, na których omawia się harmonogram, potencjalne uciążliwości i środki zapobiegawcze, umożliwia się także zgłaszanie uwag i sugestii

Przykłady rozwiązań (2)

- **monitoring poziomu hałasu i zapylenia** – na placu budowy instaluje się urządzenia monitorujące poziom hałasu i zapylenia. W wypadku przekroczenia norm prace wstrzymuje się do momentu wprowadzenia środków zaradczych
- **zielone korytarze** – są tworzone obszary buforowe z roślinnością wokół placu budowy, które pomagają w absorpcji hałasu i pyłu
- **komunikacja i informacja** – mieszkanki i mieszkańcy są regularnie informowani o postępach prac, harmonogramach i zmianach (biuletyny, e-maile, aplikacja mobilna). Osoby te mogą zgłaszać obawy, korzystając ze specjalnej linii telefonicznej

Dobre praktyki

Polska Grupa Energetyczna, jeden z największych pracodawców w Polsce, wdraża różne dobre praktyki w zakresie zgodności z prawem pracy oraz unikania nadużywania umów cywilnoprawnych. Firma wdrożyła system zgłaszania naruszeń, który umożliwia pracownicom i pracownikom anonimowe zgłaszanie przypadków niewłaściwego stosowania umów cywilnoprawnych. Przedstawione rozwiązanie może zapewnić **zgodność z artykułem 31 Należyte i sprawiedliwe warunki pracy**.

Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich
Rzeczpospolita Polska
Dofinansowane przez Unię Europejską
Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych

Przykłady naruszeń KPP

Przykładem naruszenia postanowień Karty praw podstawowych, a dokładniej artykułu 5 Zakaz niewolnictwa pracy przymusowej jest sytuacja, w której beneficjent do realizacji zadania w ramach projektu zatrudnia podwykonawcę korzystającego z pracy przymusowej osób nieposiadających polskich dokumentów tożsamości.

Podwykonawca zatrudnia osoby „na czarno”, straszy wydaniem tych osób organom państwa, nie zapewnia bezpiecznych warunków pracy oraz stosuje inne formy zastraszania i szantażu, które **mogą być określone jako handel ludźmi**.

Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych

- **projektowanie uniwersalne** oznacza projektowanie produktów, środowiska, programów i usług w taki sposób, by były użyteczne dla wszystkich w możliwie największym stopniu bez potrzeby adaptacji lub specjalistycznego projektowania. Projektowanie uniwersalne nie wyklucza pomocy technicznych dla szczególnych grup osób niepełnosprawnych, jeśli jest to potrzebne
- **racjonalne usprawnienie** oznacza konieczne i odpowiednie zmiany oraz dostosowania, nie nakładające nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia, jeśli jest to potrzebne w konkretnym przypadku, w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami możliwości korzystania z wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz ich wykonywania na zasadzie równości z innymi osobami

KPON - rekomendacje (1)

- określenie, czy w projekcie występują – w sposób bezpośredni lub pośredni – użytkowniczki i użytkownicy projektu. W wypadku występowania użytkowniczek i użytkowników projektu **przeprowadzenie wstępnej analizy** wpływu projektu na osoby z niepełnosprawnościami. Analiza powinna wskazywać specyficzne trudności i bariery, jakie mogą napotkać osoby z różnymi potrzebami – na przykład osoby z niepełnosprawnością ruchową, sensoryczną (wzrok, słuch), osoby z niepełnosprawnością intelektualną – w kontakcie z projektem i jego rezultatami. Pomocne mogą być opisy barier wynikających z różnych niepełnosprawności, zawarte w standardach dostępności, stanowiących Załącznik nr 2 do “Wytycznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach Funduszy Europejskich na lata 2021-2027”

KPON - rekomendacje (2)

- przeprowadzenie **wstępnego audytu dostępności projektu** i proponowanych rozwiązań. Audyt może polegać na konsultacji projektowanych produktów i usług z osobami reprezentującymi środowisko osób z niepełnosprawnością

- zaplanowanie **konkretnych rozwiązań i działań** podejmowanych w projekcie w celu zaspokojenia zidentyfikowanych potrzeb osób z niepełnosprawnościami

- zapewnienie, że projekt jest zgodny ze standardami dostępności. Wskazanie, **jak jest realizowana zasada projektowania uniwersalnego**, ewentualnie racjonalnych usprawnień

KPON - rekomendacje (3)

- zaplanowanie w projekcie **audytów dostępności**, które zostaną przeprowadzone przynajmniej dwa razy: w trakcie projektu i przed jego zakończeniem. Opisanie sposobu przeprowadzenia audytu, zaangażowania osób z niepełnosprawnościami i organizacji reprezentujących takie osoby. Zaplanowanie stosowanych środków na ten cel w budżecie projektu

- **uwzględnienie w projekcie wydatków** zapewniających dostępność produktów i usług. Wydatki te powinny obejmować nie tylko koszty audytów dostępności, ale także koszty zapewnienia dostępności działań informacyjno-promocyjnych

KPON - rekomendacje (4)

- jeżeli w projekcie nie występują użytkowniczki i użytkownicy produktów i usług, projekt można uznać za neutralny wobec Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych. Niemniej jednak, jeżeli projekt przewiduje rozliczanie wydatków osobowych, należy opisać, w jaki sposób zostanie zapewniona zgodność z tą konwencją **na poziomie zarządzania zespołem** projektowym

- **upublicznienie** informacji o możliwości zgłaszania do Instytucji Zarządzającej, Instytucji Pośredniczących lub Instytucji Wdrażających podejrzenia o niezgodności projektu lub działań beneficjenta z Konwencją o prawach osób niepełnosprawnych

Dobre praktyki w zakresie KPON

Najlepszym i najskuteczniejszym sposobem rozpoznania potrzeb osób z niepełnosprawnościami jest **rozmowa i konsultacja** z przedstawicielkami i przedstawicielami tej grupy. Być może osoby z niepełnosprawnościami mają potrzeby, które są dla nich szczególnie ważne, ale też trudne do rozpoznania przez innych?

Warto także zbierać informacje od ekspertek i ekspertów w zakresie dostępności – to oni są skarbnicą rozwiązań pozwalających usunąć zidentyfikowane bariery. Przykładem zastosowania tego narzędzia jest **spacer konsultacyjny**, który został zorganizowany w okolicy Dworca Wileńskiego w Warszawie.

Przykład błędnych opisów KPON (1)

We wniosku o dofinansowanie ujęto opis zgodności z Konwencją o prawach osób niepełnosprawnych: „Projekt zakłada wdrożenie rozwiązań zgodnych z artykułem 9 Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych, w celu zapewnienia dostępności fizycznej i komunikacyjnej dla osób z różnymi niepełnosprawnościami. W ramach działań projektowych zostaną zastosowane standardy zgodne z wytycznymi konwencji, uwzględniając potrzeby osób z niepełnosprawnościami ruchowymi, wzrokowymi i słuchowymi. Przeprowadzone będą konsultacje społeczne, aby dostosować rozwiązania do lokalnych uwarunkowań”.

Przykład błędnych opisów KPON (2)

- opis ten jest niejasny i mało precyzyjny, ponieważ nie określa dokładnie, jakie konkretne rozwiązania będą wdrożone w celu zapewnienia dostępności
- brak informacji, które konkretnie standardy będą stosowane. Brak informacji o zaplanowanych audytach dostępności. Z opisu we wniosku o dofinansowanie nie wynika: kto dokładnie będzie uczestniczył w konsultacjach, jak będą one przeprowadzane i w jaki sposób ich wyniki wpłyną na realizację projektu
- nie zostało wyjaśnione, co dokładnie oznacza określenie „lokalne uwarunkowania" i jak zostaną one uwzględnione w projekcie. Brak konkretnych pozycji budżetowych przeznaczonych na zakup sprzętu, szkolenia personelu oraz adaptację infrastruktury
- wniosek o dofinansowanie **powinien być skierowany do uzupełnienia lub do poprawy**

Zasada „nie czyń znaczącej szkody” DNSH

Zgodność z zasadą „nie czyń znaczącej szkody” (zasadą DNSH) oceniana jest w odniesieniu do celów środowiskowych:

- łagodzenie zmian klimatu
- adaptacja do zmian klimatu
- odpowiednie użytkowanie i ochrona zasobów wodnych i morskich
- gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling
- zapobieganie i kontrola zanieczyszczeń powietrza, wody lub ziemi
- ochrona i odtwarzanie bioróżnorodności i ekosystemów

Cel 1 - Łagodzenie zmian klimatu

Dokumentami potwierdzającymi wdrożenie warunków DNSH mogą być m.in.:

- analizy śladu węglowego dla procesów i produktów
- sprawozdania roczne emisji gazów cieplarnianych sporządzane w ramach istniejących systemów raportowania zewnętrznego (np. EU-ETS, E-PRTR)
- raporty realizacji celów środowiskowych w ramach systemu ISO-14001, o ile wśród celów zdefiniowano ograniczenie emisji gazów cieplarnianych
- wyniki audytów energetycznych

Cel 2 - Adaptacja do zmian klimatu

Potwierdzeniem przestrzegania zasady DNSH tam, gdzie ma to uzasadnienie, mogą być analizy ryzyka klimatycznego oraz dane w zakresie zastosowanych przez beneficjenta rozwiązań opartych na zasobach przyrody (ang. „nature based solutions", NBS).

Przykładowe rozwiązania NBS obejmują następujące przedsięwzięcia:

- magazynowanie (retencja) wód opadowych i roztopowych przez zieleń miejską
- ograniczenie zasięgu miejskiej wyspy ciepła dzięki rozbudowie parków i zielonej infrastruktury
- zieleń uliczna powodująca lokalne obniżenie temperatury powietrza podczas fal upałów

Cel 3 - Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich

Potwierdzeniem przestrzegania zasady DNSH, zgodnie z zaleceniami TEG61, może być dokumentacja wynikająca z obowiązków związanych z Dyrektywą Wodną i odpowiednimi przepisami krajowymi. Dokumentacja ta obejmuje m.in. pozwolenia wodno-prawne na regulację wód, na wykonanie i eksploatację urządzeń wodnych oraz na szczególne korzystanie z wód wraz ze stosownymi wnioskami o ich wydanie.

Cel 4 – Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling

- realizację zasady można monitorować poprzez prowadzenie pełnej sprawozdawczości odpadowej, zgodnej z obowiązującymi przepisami (system BDO – Baza danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami)
- niezależnie od systemu BDO monitorowanie spełnienia warunków DNSH można realizować w oparciu o indywidualne bilanse odpadowo-materiałowe. Dotyczy to także sytuacji, gdy beneficjent nie jest objęty obowiązkiem sprawozdawczości BDO
- jeżeli beneficjent określił gospodarkę o obiegu zamkniętym (GOZ) jako istotny aspekt środowiskowy w ramach systemu zarządzania środowiskowego ISO-14001 – dokumentami potwierdzającymi w zakresie zasady DNSH mogą być również raporty realizacji celów środowiskowych

Cel 5 - Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i ich kontrola

Dokumentami potwierdzającymi wdrożenie warunków DNSH mogą być m.in.:

- analizy spełniania wymagań konkluzji BAT
- pozwolenia zintegrowane wraz z dokumentacją aplikacyjną
- raporty w zakresie emisji zanieczyszczeń powietrza oraz emisji zanieczyszczeń do wód sporządzane w ramach krajowego systemu sprawozdawczości oraz systemu E-PRTR
- raporty realizacji celów środowiskowych w ramach systemu ISO-14001, o ile wśród celów zdefiniowano ograniczenie emisji zanieczyszczeń

Cel 6 – Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów

- zgodnie z zaleceniami TEG istotne jest dokumentowanie działań zapobiegawczych i minimalizujących oddziaływania w zakresie fauny i flory, m.in. na etapie prac budowlanych
- jeżeli na etapie przygotowania inwestycji przeprowadzono analizę wariantów lokalizacyjnych pod kątem ochrony bioróżnorodności (np. dla inwestycji liniowych) – wyniki takiej analizy stanowią udokumentowanie podjętych działań zapobiegawczych
- dokumentami potwierdzającymi wdrożenie warunków DNSH mogą być również sprawozdania z wykonywania nadzoru przyrodniczego, jeżeli taki nadzór został wprowadzony na podstawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach inwestycji lub innych przepisów

Podstawy prawne

- wytyczne dotyczące realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027
- standard minimum realizacji zasady równości kobiet i mężczyzn w ramach projektów współfinansowanych z EFS+
- standardy dostępności dla polityki spójności 2021-2027
- wytyczne dotyczące zapewnienia poszanowania Karty praw podstawowych Unii Europejskiej przy wdrażaniu europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych
- konwencja o prawach osób niepełnosprawnych Poradnik RPO
- nowy Europejski Bauhaus - piękno, zrównoważoność, wspólnota
- zgodność przedsięwzięć finansowanych ze środków Unii Europejskiej, w tym realizowanych w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, z zasadą „nie czyń znaczącej szkody” - zasadą DNSH - PODRĘCZNIK DLA BENEFICJENTA

Warto sprawdzić:

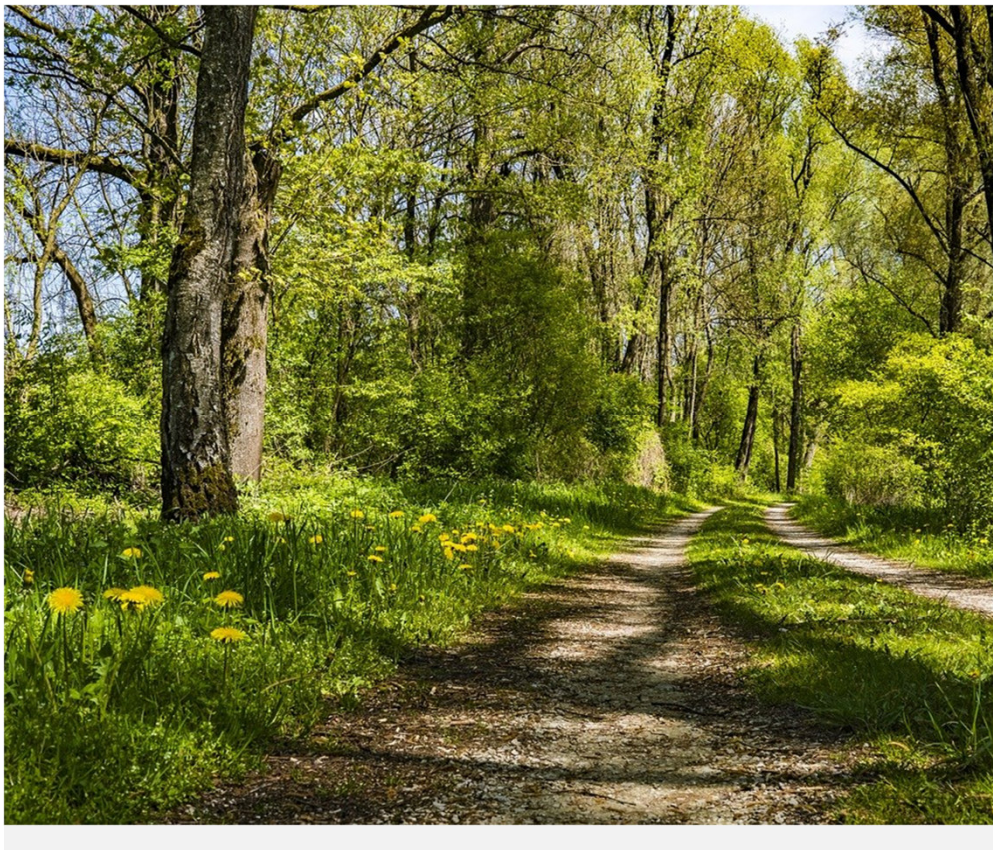

mapa dobrych praktyk / baza projektów

https://punktdlaprzyrody.lasy.gov.pl/dla-wnioskodawcow/mapa-dobrych-praktyk-baza-projektow/

Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich
Rzeczpospolita Polska
Dofinansowane przez Unię Europejską
Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych

Szkolenie finansowane jest w ramach projektu PTFE.02.01-IZ.00-0001/23 pn. Centrum Wsparcia Beneficjenta (CWB) – punkt informacyjno-doradczy dla podmiotów ubiegających się o środki na finansowanie działań z zakresu ochrony bioróżnorodności w PF 2021-2027

Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich
Rzeczpospolita Polska
Dofinansowane przez Unię Europejską
Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych

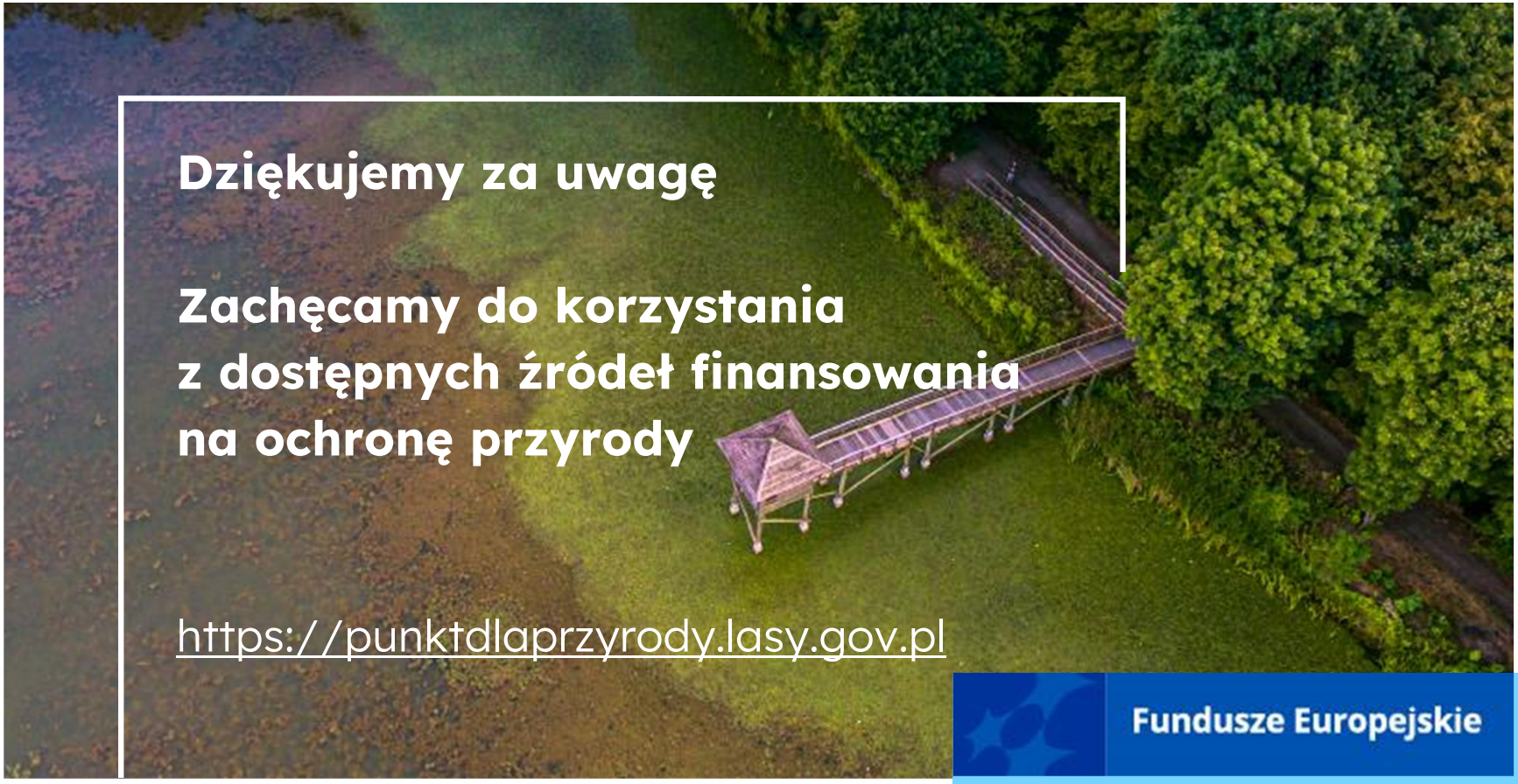

Dziękujemy za uwagę

Zachęcamy do korzystania z dostępnych źródeł finansowania na ochronę przyrody

https://punktdlaprzyrody.lasy.gov.pl

Fundusze Europejskie

Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita Polska

Dofinansowane przez Unię Europejską

Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych